

חוק עבודת הנוער, תשי"ג — 1953 *

פרק ראשון : מכוא

פירושים

1. (א) בחוק זה —
 „ילד” פירושו — מי שעדיין לא מלאו לו 16 שנה ;
 „צעיר” פירושו — מי שמלאו לו 16 שנה, אך עדיין לא מלאו לו 18 שנה ;
 „נער” פירושו — ילד או צעיר ;
 „הורים”, לגבי נער, לרבות אפוטרופוס של הנער וכל מי שהנער נמצא ברשותו, בפיקוחו, או בהשגחתו ;
 „מפקח עבודה” פירושו — מפקח כמשמעותו בפקודת מחלקת העבודה, 1943¹ ;
 „מפקח עבודה אזורי” פירושו — מפקח עבודה שנתמנה על ידי שר העבודה להיות מפקח עבודה אזורי ;
 „פנקס עבודה” פירושו — פנקס שהוצא על פי סעיף 28 ;
 „רוכלות” או „התעסקות ברוכלות” פירושו — מכירה או הצעת מכירה, וכן שירות או הצעת שירות, ברשות הרבים, במקום ציבורי או מבית לבית.
 (ב) לענין חוק זה רואים נער כמועבד ואת מי שהנער עובד אצלו רואים כמעבידו אם הנער עובד —

- (1) אצל הוריו — בעבודה שהיא לצורך עסקם או משלח ידם, להוציא עבודה ארעית שלא בתעשייה ועבודה חקלאית במשק של ההורים ;
 (2) אצל אדם אחר — בין כעובד ובין כחניך ;
 (3) בכל מפעל שהעבודה בו אינה לסיפוק צרכיו בלבד אף אם אינה לשם עסק או לשם ריווח, ובכלל זה במקום שהוכרז על ידי שר העבודה כמרכז להכשרה מקצועית לנערים המיועד להקנות מקצוע אגב עבודה מעשית, אך להוציא בית ספר שאושר על ידי שר העבודה כבית ספר מקצועי הנתון לפיקוחו.

פרק שני : גיל עבודה ועבודות אסורות

2. (א) לא יועבד ילד שעדיין לא מלאו לו 14 שנה.
 (ב) האיסור על פי סעיף קטן (א) אינו חל לגבי ילד אשר בתאריך פרסומו של חוק זה מלאו לו 13 שנה ובאותו תאריך הוא מועבד והעבדתו מותרת על פי פקודת העבדתם של ילדים ונערים, 1945².
 3. (א) לא ירכול ילד שעדיין לא מלאו לו 14 שנה אלא על פי היתר.
 (ב) שר העבודה רשאי להתיר רוכלות לילד אף אם עדיין לא מלאו לו 14 שנה, אם בשים לב למצבו הכלכלי של הילד ימצא לנכון לעשות כן.
 4. (א) שר העבודה רשאי להתיר, התרת שעה, העבדתו של ילד שעדיין לא מלאו לו 14 שנה, על מנת שישתתף בהופעה אמנותית, אם לדעת השר רצוי לעשות כן.

* נתקבל בכנסת ביום ג' באב תשי"ג (15 ביולי 1953); הצעת החוק ודבריו הסבר נתפרסמו בהצעות

1 חוק 128 מיום כ"א בתמוז תשי"ב (14.7.52), עמ' 296.

2 ע"ר מס' 1250 מיום 15.2.43, תוס' 1, עמ' 1.

3 ע"ר מס' 1423 מיום 11.7.45, תוס' 1, עמ' 69.

(ב) שר העבודה יקבע להיתר כזה את התנאים הדרושים לדעתו על מנת לשמור על בריאותו של הילד, להבטיח את התפתחותו הגופנית, החינוכית, הרוחנית או המוסרית, ועל מנת להבטיח מנוחה של 14 שעות לפחות בין יום עבודה למשנהו; ורשאי הוא לקבוע תנאים אחרים להיתר.

5. ילד, אף אם מלאו לו 14 שנה, לא יועבד ולא ירכול —

איסור עבודה
במקומות
מסויימים

(1) במלון, בבית קפה או באולם ריקודים;

(2) במקום שבו מטפלים בחולי רוח;

(3) בכל מקום אחר שקבע שר העבודה, בין בדרך כלל — בתקנות, ובין

במיוחד — בדרך שימצא לנכון, אם לדעתו עבודתו של ילד או היותו רוכל

באותו מקום עלולה להשפיע לרעה על התפתחותו הגופנית, החינוכית, הרוחנית

או המוסרית של הילד.

6. שר העבודה רשאי לאסור או להגביל, בתקנות, העבדת ילד או צעיר בעבודות,

עבודות
אכורות

בתהליכי ייצור או במקומות עבודה שהעבודה בהם עלולה לדעתו, לפגוע בבריאותם, שלומם

או בהתפתחותם הגופנית, אף אם העבדתם אינה אסורה על פי הסעיפים הקודמים.

7. שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות, כי נער שעדיין לא הגיע לגיל פלוני לא יועבד

ניסויי עבודות
מסויימות

בעבודה פלונית, אם לדעתו עלולה העבודה לפגוע בבריאותו, בשלומו או בהתפתחותו

הגופנית, החינוכית, הרוחנית או המוסרית של הנער, אף עם העבדתו אינה אסורה על

פי הסעיפים הקודמים.

פרק שלישי : בדיקות רפואיות

8. (א) לענין פרק זה מוסד רפואי מוסמך הוא —

מוסד רפואי
מוסמך
ורופא מורשה

(1) לשכה מחוזית של משרד הבריאות;

(2) מוסד ששר העבודה, לאחר התייעצות בשר הבריאות, הסמיכו לכך.

(ב) בדיקה רפואית על פי פרק זה תיעשה בידי רופא שהורשה לכך על ידי שר

הבריאות, לפי המלצת מוסד רפואי מוסמך (להלן — רופא מורשה).

(ג) הודעה על הסמכת מוסד רפואי ועל הרשאת רופא תפורסם ברשומות.

9. נער, הוריו או מעבידו, אינם חייבים בכל תשלום בעד בדיקה רפואית או בעד

איסור תשלום

אישור רפואי על פי פרק זה.

10. שר העבודה רשאי, לאחר התייעצות בשר הבריאות, לקבוע, בתקנות, הוראות בדבר

סדרי בדיקה
רפואית

עריכתן והיקפן של בדיקות רפואיות על פי פרק זה.

11. (א) לא יועבד נער ולא ירכול, אלא אם נבדק בבדיקה רפואית יסודית ואושר, על

בדיקה רפואית
יסודית

ידי מוסד רפואי מוסמך על סמך דין וחשבון של הרופא המורשה שבדק אותו, כמתאים

מבחינה רפואית לאותה עבודה או התעסקות.

(ב) נער שלא עבד תקופה ממושכת, לא יועבד אלא אם נבדק, סמוך לפני שהוא

מתחיל לעבוד מחדש, בבדיקה רפואית יסודית ואושר כאמור.

תקופה ממושכת היא —

(1) לגבי עבודות שייקבעו בתקנות, לאחר התייעצות בשר הבריאות, כעבודות

מסוכנות — ששה חדשים;

(2) לגבי כל עבודה אחרת — שנה אחת.

(ג) אישור על פי סעיף זה יהיה לעבודה מסויימת או להתעסקות ברוכלות מסויימת או לסוג התעסקויות או עבודות בדומה להן מבחינת סיכון הבריאות והמאמץ הגופני הנדרש מהנער, ויכול הוא להיות מותנה בתנאים ומוגבל בזמן לשם נסיון. האישור יירשם בפנקס העבודה של הנער.

(ד) שום איסור על פי סעיף זה לא יחול אלא כתום ששה חדשים לאחר תחילת תקפו של חוק זה.

(ה) האיסור על פי הסעיפים הקטנים (א) ו-(ב) לא יחול לגבי נער שלפי הרשום בפנקס העבודה שלו הועבד ביום תחילת תקפו של חוק זה בעבודה שלא נקבעה כעבודה מסוכנת על פי סעיף קטן (ב) (1).

כדיקה
בקורת
רפואית

12. (א) נער ייבדק בדיקת בקורת רפואית —

(1) אם הוא עובד בעבודה שנקבעה בתקנות על פי סעיף 11 (ב) כעבודה מסוכנת — אחת לששה חדשים ;

(2) אם הוא עובד בעבודה אחרת או רוכל — אחת לשנה.

(ב) מפקח עבודה אזורי רשאי לדרוש, בהודעה בכתב לנער שהעתק ממנה נשלח למעבידו ולהוריו, שהנער ייבדק בדיקת בקורת תוך הזמן שנקבע בהודעה.

(ג) תוצאותיה של בדיקת בקורת על פי סעיף זה יירשמו על ידי המוסד הרפואי המוסמך, על סמך דין וחשבון של הרופא המורשה, בפנקס העבודה של הנער, וכל שינוי לרעה במצב בריאותו של הנער, שלדעת הרופא יש לייחסן לעבודה או לרוכלות, יצויין במיוחד.

הודעה על
תוצאות
כדיקה
רפואית

13. (א) העלתה בכדיקה רפואית על פי פרק זה, כי —

(1) הנער אינו מתאים מבחינה רפואית לעבודה שבן גילו מתאים לה, בדרך כלל ;

(2) הנער אינו מתאים מבחינה רפואית לעבודה בה הוא מועבד או להתעסקותו ברוכלות ;

(3) העבודה בה מועבד הנער או התעסקותו ברוכלות משפיעה לרעה על מצב בריאותו —

ימסור המוסד הרפואי המוסמך הודעה בכתב למפקח עבודה אזורי.

(ב) מפקח העבודה האזורי ישלח העתק של ההודעה לאחד מהורי הנער, ואם נאמר בהודעה שהנער אינו מתאים לעבודה בה הוא מועבד, יישלח העתק גם למעבידו של הנער וללשכת העבודה הכללית שבאזור הוא מועבד.

איסור העברה
לאחר קבלת
הודעה

14. קיבל המעביד העתק הודעה בהתאם לסעיף 13, יחדל להעביד את הנער תוך עשרה ימים מיום קבלת ההודעה, או תוך זמן קצר יותר שנקבע על ידי מפקח העבודה האזורי, בעבודה שאליה מתייחסת ההודעה או בעבודה הדומה לה מבחינת סיכון הבריאות או המאמץ הגופני הנדרש מהנער.

איסור רוכלות
לאחר בדיקת
בקורת

15. העלתה בכדיקה רפואית על פי סעיף 12 שנער אינו מתאים מבחינה רפואית להמשיך בהתעסקותו ברוכלות, יחדל הנער, תוך ארבעה עשר יום מתאריך הבדיקה, לעסוק באותו ענף הרוכלות או בענף רוכלות הדומה לו מבחינת סיכון הבריאות או המאמץ הגופני הנדרש מהנער.

16. (א) מועבד אדם שעדיין לא מלאו לו 21 שנה, והוא מועבד בעבודה שיש בה סיכון מיוחד לבריאות — חלות לגביו הוראות פרק זה והוראות הפרק הששי, כאילו היה נער.
(ב) שר העבודה יקבע, בתקנות, לאחר התייעצות בשר הבריאות, את העבודות שיש בהן סיכון מיוחד לבריאות לענין זה.

פרק רביעי : הדרכה בבחירת מקצוע

17. בפרק זה, „הדרכה בבחירת מקצוע” פירושו — ההדרכה הניתנת לנער בבחירת מקצוע או להתקדמותו במקצוע, בשים לב לתכונותיו האישיות של הנער ולסיכויי התעסוקה.

פירושים

18. (א) שר העבודה ינקוט צעדים הדרושים לדעתו כדי לאפשר הדרכה בבחירת מקצוע.

מתו הדרכה
בבחירת
מקצוע

(ב) שר העבודה רשאי לקבוע, בתקנות, עבודות שאין לקבל להן נער אלא אם נוכח המקבל שניתנה לנער קודם הדרכה בבחירת מקצוע על ידי מוסד מוסמך, על פי סעיף 19.

19. (א) שר העבודה רשאי למנות אדם להיות הממונה על הדרכה בבחירת מקצוע. הודעה על המינוי תפורסם ברשומות.

מננון להדרכה
בבחירת מקצוע

(ב) שר העבודה יסמיך מוסדות למתן הדרכה בבחירת מקצוע ומוסד שהוסמך כאמור לא יעסיק במתן הדרכה בבחירת מקצוע אלא אנשים שיש להם ההכשרה שנקבעה על ידי שר העבודה בתקנות.

פרק המישי : שעות עבודה ומנוחה וחופשה שנתית

20. (א) לא יועבד נער יותר משמונה שעות עבודה ליום וארבעים שעות עבודה לשבוע.
(ב) ביום שלפני המנוחה השבועית וביום שלפני חג שהנער אינו עובד בו, בין על פי חוק ובין על פי הסכם או נוהג, לא יועבד נער יותר משבע שעות עבודה.
(ג) „שעות עבודה” פירושו — הזמן שבו עומד הנער לרשות העבודה, לרבות הפסקות קצרות ומוסכמות הניתנות לנער להחלפת כוח ואויר, חוץ מהפסקות על פי סעיף 22.

יום עבודה
ושבוע עבודה

21. (א) לא יועבד נער במנוחה השבועית.
(ב) המנוחה השבועית של הנער היא לפחות שלושים ושש שעות רצופות ותכלול —
(1) לגבי נער יהודי — את יום השבת ;

שעות המנוחה
השבועית

(2) לגבי נער שאיננו יהודי — את יום השבת או את היום הראשון או את היום הששי בשבוע, הכל לפי המקובל עליו כיום המנוחה השבועית שלו.
22. (א) הועבד נער שש שעות עבודה ליום או למעלה מזה, תופסק עבודתו למנוחה ולסעודה, $\frac{3}{4}$ שעה לפחות, ובכלל זה תהיה הפסקה רצופה אחת של חצי שעה לפחות. ביום שלפני המנוחה השבועית וביום שלפני חג, ההפסקה היא של חצי שעה לפחות.
(ב) ההפסקה לא תעלה על שלוש שעות.

הפסקות

(ג) בשעת ההפסקה הנמשכת חצי שעה או יותר רשאי הנער לצאת מהמקום שבו הוא עובד, אלא אם היתה נוכחותו במקום העבודה הכרח לתהליך העבודה או להפעלת הציוד והשימוש בו, והנער נדרש על ידי מעבידו להישאר במקום העבודה ; במקרה זה ייחשב זמן ההפסקה כחלק משעות העבודה.

23. (א) נמסרה למעביד הודעה בכתב מאת מוסד מוסמך להשתלמות, האומרת שנער פלוני מבקר בימים מסויימים בשיעורי ערב של המוסד, לא יועבד הנער באותם הימים אחרי שעה 16.00.

לימוד ושעות
עבודה

(ב) לא ינוכה משכר עבודתו של נער על שנעדר מהעבודה לרגל ביקור בשיעורי ערב כאמור, אלא אם המוסד המוסמך להשתלמות הודיע למעביד בכתב שהנער לא ביקר בשיעורים ורק בעד השעות שבהן נעדר הנער מהעבודה על מנת לבקר בשיעורים ולא ביקר.

(ג) לענין סעיף זה, „מוסד מוסמך להשתלמות” פירושו — מוסד להשתלמות נוער עובד ששר החינוך והתרבות הסמיכו לכך ושפורסמה על כך הודעה ברשומות.
(ד) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראות סעיף 4 (ג) לחוק לימוד חובה, תש”ט—1949, ו על סעיף 14 לחוק החניכות, תשי”ג—1953, ולא לגרוע מהן.

איסור
עבודת לילה

24. (א) נער לא יועבד ולא ירכול בלילה.

(ב) „לילה” פירושו —

לגבי ילד — 12 השעות שבין 18.00 ובין 06.00;

לגבי צעיר — פרק זמן של 12 שעות ובהן השעות שבין 20.00 ובין 06.00.

(ג) על אף האמור בסעיף 1 (ב) רואים נער כמועבד, לענין סעיף זה, גם אם הוא

עובד בבית ספר מקצועי.

היתר
עבודת לילה

25. (א) שר העבודה רשאי להתיר העבדת צעיר עד שעה 23.00 במקום שבו עובדים במשמרות.

(ב) בתקופה שבה קיים במדינה מצב של חירום בתוקף אכרזה לפי סעיף 9 (א)

לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תשי”ח—1948, רשאי שר העבודה להתיר העבדת צעיר במקום שבו עובדים במשמרות, גם אחרי שעה 23.00.

(ג) סבור שר העבודה שהדבר דרוש להשתלמותו המקצועית של צעיר שמלאו

לו 17 שנה, רשאי הוא להתיר, התרת שעה, את העבדתו בלילה במקום שבו עובדים ברציפות.

(ד) סבור שר העבודה שרצוי לעשות כן למען האמנות, רשאי הוא להתיר, התרת

שעה, העבדתו של נער שמלאו לו 10 שנים עד שעה 24.00, אם לדעתו הובטחו התנאים לשמירת בריאותו, חינוכו והתפתחותו המוסרית של הנער.

היתרים,
הוראות
כלליות

26. (א) בהיתר לפי סעיף 25 ייקבע תנאי המבטיח לנער מנוחה של 14 שעות לפחות בין יום עבודה למשנהו ורשאי שר העבודה לקבוע תנאים והגבלות אחרים.

(ב) היתר לפי סעיף 25 (ג) או (ד) יהיה מיוחד; היתר לפי סעיף 25 (א) או (ב)

יכול להיות כללי או מיוחד או לסוג של צעירים או מפעלים.

(ג) כל היתר, להוציא היתר מיוחד, והתנאים וההגבלות שנקבעו בו, וכן ביטול

היתר כזה ושינוי התנאים שנקבעו בו — יפורסמו ברשומות.

(ד) מי שניתן לו היתר מיוחד יציג אותו הצגה נראית לעין, במקום שבו מעבידים

לפיו, אך אם הוא מנהל פנקס לפי סעיף 31, רשאי הוא לצרף את ההיתר לפנקס.

חופשה
שנתית

27. (א) לגבי נער יש לקרוא בסעיף 3 (א) לחוק חופשה שנתית, תשי”א—1951, „18 יום” במקום „14 יום”.

(ב) הוראות סעיף זה יחולו על שנת העבודה כמשמעותה בחוק האמור שתחילתה

ביום ט”ז בניסן תשי”ג (1 באפריל 1953) ועל כל שנת עבודה שלאחריה.

1 ספר החוקים 26 מיום כ”ד באייר תש”ט (18.9.49), עמ’ 287.
2 ספר החוקים 128 מיום י”א באב תשי”ג (23.7.53), עמ’ 108.
3 ע”ר מס’ 2 מיום י”ב באייר תש”ח (21.5.48), תוס’ א’, עמ’ 1.
4 ספר החוקים 81 מיום ז’ בתמוז תשי”א (11.7.51), עמ’ 234.

פרק ששי : ביצוע ועונשין

פנקס עבודה

28. (א) נער לא יועבד ולא ירכול, אלא אם קיים פנקס עבודה שהוצא לשמו על ידי שר העבודה, ועל המעביד או על הנער הרוכל, הכל לפי הענין, הראיה כי קיים פנקס כאמור. פנקס עבודה יוצא, ללא תשלום, על פי בקשה שהוגשה בצירוף מסמכים להוכחת גילו של הנער.

(ב) שר העבודה יקבע בתקנות את הנוהל להגשת בקשה לפנקס עבודה ואת דרך מסירתו, החזקתו והצגתו.

סמכויות
מפקח עבודה

29. (א) סמכויות של מפקח עבודה ביחס לכל מקום שיש לו יסוד להניח שמועבד בו נער, או שנער עוסק בו ברוכלות, הן כסמכויותיו של מפקח לפי סעיף 10 (1) לפקודת מחלקת העבודה, 1943.

(ב) אדם הנמצא במקום שאליו בא מפקח עבודה בתוקף סמכויותיו לפי סעיף קטן (א), וכן נער שיש למפקח עבודה יסוד להניח שהוא עובד או רוכל — רשאי מפקח עבודה לחקור אותו אדם, אותו נער ואת הוריו, בכל ענין הנוגע לחוק זה, אך לא יידרש איש ליתן תשובה או עדות העלולות להפלילו. מפקח עבודה רשאי לרשום בפרוטוקול את תשובותיו והודעותיו של הנחקר.

(ג) דין פרוטוקול שנרשם בהתאם לסעיף קטן (ב) כדין הודעה שנרשמה בהתאם לסעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות), והסעיפים 3 ו-4 לאותה פקודה חלים עליו.

30. (א) תוקם מועצה לעניני נוער עובד (להלן — המועצה) שתייעץ לשר העבודה בכל ענין הנוגע לחוק זה.

מועצה לעניני
נוער עובד

(ב) המועצה תהיה מורכבת מבאי כוח הממשלה שיתמנו על ידי שר העבודה, מבאי כוח מרכז לשכות העבודה הכלליות, ומאנשי הציבור שיתמנו על ידי שר העבודה כנציגיהם של עובדים, של נוער עובד, של מעבידים וכן של מוסדות ציבוריים שלדעת שר העבודה הם נוגעים בדבר. נציגי עובדים יתמנו לאחר התייעצות בארגון העובדים הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים, ונציגי הנוער העובד יתמנו לאחר התייעצות בארגון הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של נוער עובד, ובארגונים אחרים של נוער עובד לפי החלטת שר העבודה, ונציגי מעבידים יתמנו לאחר התייעצות בארגונים ארציים רפרזנטטיביים של מעבידים שלדעת שר העבודה הם נוגעים בדבר.

(ג) מספר חברי המועצה לסוגיהם ייקבע על ידי שר העבודה בהודעה שתפורסם ברשומות ובלבד שמספר נציגי העובדים והנוער העובד גם יחד יהיה כמספר נציגי המעבידים.

(ד) שר העבודה, ובהעדרו מי שנתמנה על ידיו לכך, יהיה יושב ראש המועצה.

(ה) המועצה תקבע את סדרי דיוניה ועבודתה במידה שלא נקבעו בתקנות.

31. (א) מעביד חייב לנהל פנקס שבו יירשמו ביחס לכל נער המועבד על ידיו, הפרטים שייקבעו בתקנות.

רישום נערים
עובדים

(ב) שר העבודה יקבע, בהודעה שתפורסם ברשומות, את סוגי המעבידים שעליהם חל סעיף זה, ורשאי הוא לקבוע כאמור שהפנקס יהיה חלק מפנקס אחר שמעביד חייב לנהלו על פי חוק ששר העבודה ממונה על ביצועו.

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק 5"ד, עמ' 480.

פרסום
הוראות החוק

32. מעביד שסעיף 31 חל עליו יביא את הוראות חוק זה, כולן או מקצתן, לידיעת הנערים המועבדים על ידיו, הכל כפי שייקבע בתקנות.

עבירות
ועונשין

33. (א) מי שהעביד נער בניגוד לחוק זה או שלא בהתאם לתקנות או להיתר שניתן לפיו, דינו — קנס מאה לירות על כל נער שהועבד כאמור או מאסר חודש או שני הענשים כאחד.

(ב) מי שעשה אחת מאלה —

(1) הפריע למפקח עבודה להשתמש בסמכויותיו או סירב להשיב לו על שאלה שהוא חייב להשיב עליה;

(2) מנע או הפריע לבדיקת בקורת רפואית לפי סעיף 12;

(3) עבר על הוראה בדבר הצגת היתר לפי סעיף 26 (ד), בדבר פנקס עבודה לפי סעיף 28 (ב), בדבר הנהלת פנקס לפי סעיף 31 או בדבר פרסום הוראות חוק זה לפי סעיף 32.

דינו — קנס מאה לירות או מאסר שני שבועות או שני הענשים כאחד; אך לא יוטל על נער קנס העולה על עשר לירות ולא יידון נער למאסר ולא ייאסר נער על אי תשלום קנס.

נער המועבד
על ידי
מעבידים
שונים

34. המעביד נער שלפי הרישום בפנקס העבודה הוא מועבד גם על ידי מעביד אחר, רואים את מי שהעבידו אותו יום או אותו שבוע שעות העודפות על שמונה ליום או על ארבעים לשבוע כמעבידו של הנער בכל השעות, אלא אם לא ידע, ולא יכול היה לדעת, את מספר השעות שבהן כבר הועבד הנער על ידי מעביד אחר.

הרשאת
רוכלות
בניגוד לחוק

35. מי שהירשה או הניח לנער שיעסוק ברוכלות במפעל, בקשר למפעל או למען מפעל בניגוד לחוק זה, דינו — קנס מאה לירות על כל נער שעסק ברוכלות כאמור או מאסר חודש או שני הענשים כאחד.

רוכלות
בניגוד לחוק

36. נער רוכל בניגוד לחוק זה או שלא בהתאם לתקנות או להיתר שניתן לפיו, דינו — כדין אדם שהוא למטה מגיל 16 ונמצא עושה אחד המעשים המפורטים בסעיף 16 (1) (א) לפקודת העבריינים הצעירים, 1937.¹

אחריות
ההורים

37. עסק נער ברוכלות או הועבד נער, שלא על ידי הוריו, בניגוד להוראות הפרק השני או הפרק השלישי, דין כל אחד מהוריו קנס עד חמישים לירות אם לא הוכיח אחד משני אלה —

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) שנקט כל האמצעים הנאותים כדי להבטיח שהוראות הפרק השני והפרק השלישי יקוימו לגבי אותו נער.

אחריות
חבר הנהלה
או מנהל

38. חברה, אגודה שיתופית או כל חבר בני אדם אחר, שהעבידו נער בניגוד לחוק זה או שלא בהתאם לתקנות או להיתר שניתנו לפיו, רואים כאחראים לעבירה גם כל חבר הנהלה, מנהל, שותף או פקיד של אותו חבר ואפשר להביאו לדין ולהענישו כאילו עבר הוא את העבירה, אם לא הוכיח אחד משני אלה —

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) שנקט בכל האמצעים הנאותים כדי להבטיח שיקוימו הוראות חוק זה.

¹ ע"ר מס' 667 מיום 18.2.87, תוס' 1, עמ' 121.

- ראיות 39. (א) תמצית מהרישום בספר התושבים לפי פקודת מרשם התושבים, תש"ט—1949, בדבר גילו של אדם, או אישור משרד הרישום המעיד שלפי הפקודה האמורה נמסרה הודעה למשרד הרישום שאדם נולד בתאריך פלוני — ישמשו ראיה לגילו של אדם בכל תביעה על פי חוק זה, אלא אם הוכח על פי תעודת לידה שהאדם נולד בתאריך אחר.
- (ב) נמצא נער במקום שבו נעשית עבודה או פועלות מכונות, רואים את הנער כעובד באותו מקום ובאותה שעה, אלא אם הוכח ההיפך.
40. שופט שלום הוא המוסמך לדון בכל תביעה על פי חוק זה ורשאי הוא להטיל את הענשים שבסעיפים 33 ו-35.
41. לענין חוק זה דין נער המועבד על ידי המדינה כדין נער המועבד על ידי כל מעביד אחר.
42. (א) שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.
- (ב) שר העבודה לא יתקין תקנות, להוציא תקנות על פי הסעיפים 10, 31 ו-32, אלא לאחר התייעצות עם המועצה לעניני נוער עובד המוקמת על פי סעיף 30.
43. (א) שר העבודה רשאי להעביר לאחר את סמכויותיו לפי הסעיפים 3, 4, 25 ו-28 (א), פרט לסמכות ליתן היתר כללי לפי סעיף 25 (א) או (ב).
- (ב) הודעה על העברת סמכויות תפורסם ברשומות.
44. חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א—1951² — לא יחול על העבדת נער.
45. פקודת העבדתם של ילדים ונערים, 1945³, והתקנות שהותקנו על פיה — בטלות.
46. תקפו של חוק זה הוא בתום ששה חדשים לאחר שנתקבל בכנסת.

בית המשפט המוסמך

המדינה כמעביד

כיצוע ותקנות

העברת סמכויות

אי-חלות חוק

ביטול

תחילת תוקף

גולדה מאירסון
שרת העבודה

משה שרת
שר החוץ
ממלא מקום ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

¹ ע"ר מס' 48 מיום ה' בשבט תש"ט (4.2.49), תוס' א', עמ' 164.
² ספר החוקים 76 מיום ט"ז באייר תשי"א (22.5.51), עמ' 204.
³ ע"ר מס' 1423 מיום 11.7.45, תוס' 1, עמ' 69.